

Sygn. akt VI GC 375/16 upr/3

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Jolanta Brzęk

Protokolant: st. sekr. sądowy Aleksandra Nyga

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2016 r. w Tychach

na rozprawie

sprawy z powództwa: E- Kancelaria Grupa (...) S.A. we W.

przeciwko: T. J.

o zapłatę

oddala powództwo w całości.

SSR Jolanta Brzęk

Sygn. akt VI GC 375/16/3

UZASADNIENIE

Powód E – Kancelaria Grupa (...) z siedzibą we W. wniósł o zasądzenie od pozwanego T. J. kwoty 4 624,80 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania.

Powód w uzasadnieniu wskazał, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej przyjął do obsługi wierzytelność celem jej odzyskania od dłużnika strony pozwanej. Ponadto pozwany wyraził zgodę na przystąpienie za stosowną opłatą do programu Wiarygodna Firma. Strona powodowa wywiązała się w sposób prawidłowy ze swojego zobowiązania co udokumentowała fakturą VAT. Pomimo upływu terminu płatności strona pozwana należnej kwoty nie uiściła.

W dniu 7 października 2015 r. w sprawie o sygn. VI Nc-e 1679109/15 Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie Wydział VI Cywilny wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Pozwany T. J. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty. W uzasadnieniu pozwany podniósł, że umowa zawarta z E – Kancelarią jest nieważna ponieważ zawiera znamiona przestępstwa. Powód został poinformowany przez pozwanego, już na samym początku, że nie chce prowadzić współpracy z powodem, po czym powód potwierdził zakończenie współpracy. Powód nie zwrócił pozwanemu dokumentów.

Postanowieniem z dnia 20 listopada 2015 r. w sprawie o sygn. VI Nc-e 1679109/15 Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie Wydział VI Cywilny przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Tychach zgodnie z właściwością.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 29 listopada 2013 r. strony postępowania zawarły umowę przedmiotem, której było świadczenie przez powoda usług windykacyjnych polegających na przeprowadzeniu postępowania polubownego, sądowego oraz egzekucyjnego. W § 2 ust. 1 umowy wskazano, że wynagrodzenie wyniesie 3 500 zł, natomiast w ust. 2 tego paragrafu wskazano, że strony ustalają wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 10 % netto od należności wyegzekwowanej od dłużnika klienta w trakcie obowiązywania umowy. W § 8 ust. 2 strony przewidziały, że umowa została zawarta na czas nieokreślony z możliwością jej rozwiązania przez każdą ze stron z zachowaniem 2-miesięcznego okresu wypowiedzenia, ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego, złożonego w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

dowód: umowa (k. 36-37), zeznania pozwanego T. J. (k. 78-79).

Pozwany został poinformowany przez przedstawiciela powoda, że w każdej chwili będzie mógł odstąpić od umowy. Umowa obejmowała egzekucję wierzytelności objętych dwoma wyrokami. Podczas podpisywania umowy pozwany przekazał przedstawicielowi powoda, celem egzekucji wierzytelności dłużnika, jeden wyrok z dwóch objętych umową. Pozwany otrzymał od powoda fakturę przed przekazaniem drugiego tytułu wykonawczego, a wraz z fakturą otrzymał umowę. Powód nie wykonał żadnych czynności w celu wyegzekwowania należności od dłużnika pozwanego.

dowód: zeznania pozwanego T. J. (k. 78-79).

W dniu 4 grudnia 2013 r. powód wystawił na rzecz pozwanego fakturę VAT nr (...) na kwotę 4 624,80 zł z tytułu m.in. opłat za podjęcie czynności windykacyjnych zgodnie z umową.

dowód: faktura (k. 35).

W dniu 10 grudnia 2013 r. pozwany złożył oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli przy zawarciu umowy o współpracy z dnia 29 listopada 2013 r. jako złożonego pod wpływem podstępny i celowego wprowadzenia w błąd przez przedstawiciela powoda. Powód w dniu 23 czerwca 2014 r. potwierdził zakończenie współpracy.

Dowód: oświadczenie (k. 56), pismo (k. 57).

Poczynione w sprawie ustalenia faktyczne oparto o nie budzące wątpliwości, merytoryczne dokumenty znajdujące się w aktach sprawy.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania pozwanego ponieważ są logiczne, spójne i zgodne z pozostałym z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo wytoczone w niniejszej sprawie przez E – Kancelarię Grupę (...) z siedzibą we W. przeciwko T. J. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód domagał się zasądzenia kwoty 4 624,80 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu wskazując, że kwota roszczenia stanowi koszty odzyskiwania należności.

Pozwany podniósł, że umowa została rozwiązana, a przy podpisywaniu umowy został wprowadzony w błąd, nadto powód nie wykonał żadnych czynności w celu egzekucji należności.

Przedmiotem sporu pozostaje zasadność żądania powoda w zakresie zwrotu wydatków poniesionych w związku z realizacją umowy zlecenia windykacyjnego. Strony łączy umowa o świadczenie usług.

Zgodnie z art. 750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie (art. 734 § 1 k.c.). Stosownie do art. 735 § 1 k.c. jeżeli ani z umowy, ani z

okoliczności nie wynika, że przyjmujący zlecenie zobowiązał się wykonać je bez wynagrodzenia, za wykonanie zlecenia należy się wynagrodzenie. Jeżeli nie ma obowiązującej taryfy, a nie umówiono się o wysokość wynagrodzenia, należy się wynagrodzenie odpowiadające wykonanej pracy (§ 2).

Bezspornym było, że w dniu 29 listopada 2013 r. strony postępowania zawarły umowę przedmiotem, której było świadczenia przez powoda usług windykacyjnych polegających na przeprowadzeniu postępowania polubownego, sądowego oraz egzekucyjnego. W § 2 ust. 1 wskazano, że wynagrodzenie wyniesie 3 500 zł z powodu wartości przedmiotu sporu (kwot do ściągnięcia) od 10 tys. zł do 50 tys. zł, natomiast w ust. 2 wskazano, że strony ustalają wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 10 % netto od należności wyegzekwowanej od dłużnika klienta w trakcie obowiązywania umowy. W § 8 ust. 2 strony przewidziały, że umowa została zawarta na czas nieokreślony z możliwością jej rozwiązania przez każdą ze stron z zachowaniem 2-miesięcznego okresu wypowiedzenia, ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego, złożonego w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Zdaniem Sądu twierdzenia pozwanego uznać należy za zasadne. W pierwszej kolejności Sąd zwrócił uwagę na rozbieżności zawarte w umowie, a dotyczące wynagrodzenia. Strony niekonsekwentnie ustaliły wysokość wynagrodzenia, a to w § 2 ust. 1 umowy wskazano, że wynagrodzenie obejmuje z góry ustaloną kwotę, w kolejnym ustępie uzależniono już wysokość wynagrodzenia od wysokości wyegzekwowanych przez powoda należności od dłużnika pozwanego. W ocenie Sądu zasady ustalania, naliczania oraz wypłaty wynagrodzenia powinny być szczegółowo opisane w umowie, tak aby nie powstawały na tym tle żadne spory między stronami.

W dniu 4 grudnia 2013 r. powód wystawił na rzecz pozwanego fakturę VAT nr (...) na kwotę 4 624,80 zł z tytułu m.in. opłat za podjęcie czynności windykacyjnych zgodnie z umową, niemniej jednak powód nie wykazał, że jakiegokolwiek czynności wykonał. Sąd miał w szczególności na uwadze wyjaśnienia pozwanego T. J.. Pozwany wyjaśnił, że umowa obejmowała egzekucję wierzytelności objętych dwoma wyrokami. Podczas podpisywania umowy pozwany przekazał przedstawicielowi powoda celem egzekucji wierzytelności dłużnika tylko jeden wyrok z dwóch, objętych umową, których łączna wartość przekraczała 10 tys. zł. Pozwany otrzymał od powoda wyżej wskazaną fakturę przed przekazaniem drugiego tytułu wykonawczego. Pozwany miał trudności ze skontaktowaniem się ze stroną powodową celem dopełnienia formalności.

Podkreślenia wymaga, iż wynagrodzenie przyjmującego zlecenie jest należne **za wykonane** zlecenie stosownie do dyspozycji art. 735 § 1 k.c. Z akt sprawy nie wynika, aby powód wykonał jakiegokolwiek czynności w celu wyegzekwowania należności od dłużnika pozwanego. Owszem powód w pozwie wskazał, że wywiązał się w sposób prawidłowy z umowy, co potwierdza wystawiona faktura VAT, niemniej jednak Sąd nie mógł się zgodzić z takim stanowiskiem pozwanego, zwłaszcza mając w polu widzenia zeznania T. J., z których wynika, iż powód nie dysponował drugim tytułem wykonawczym, dlatego też nie mógł skutecznie wykonać przedmiotu umowy.

Zgodnie z art. 84 § 1 i 2 k.c. w razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej. Można powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny). Jeżeli błąd wywołała druga strona podstępnie, uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu może nastąpić także wtedy, gdy błąd nie był istotny, jak również wtedy, gdy nie dotyczył treści czynności prawnej (art. 86. § 1 k.c.)

Błąd jest to wada oświadczenia woli, polegająca na tym, że składający je działa pod wpływem niezgodnego z prawdą wyobrażenia o rzeczywistości lub jej elemencie albo pod wpływem braku takiego wyobrażenia. Kodeks cywilny, choć nie definiuje pojęcia błędu, określa przesłanki, od których zaistnienia zależy możliwość uchylenia się od skutków oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu. Błąd polega na błędnym postrzeganiu, a nie na nieumiejętności przewidywania i wnioskowania. Błąd w znaczeniu art. 84 musi zawsze dotyczyć treści czynności prawnej oraz być

istotny. Prawna doniosłość błędu w czynnościach odpłatnych jest uzależniona od spełnienia dodatkowej przesłanki, opisanej w art. 84 § 1 zd. 2. Ustalenie, iż błąd dotyczy treści czynności prawnej i jest obiektywnie istotny, nie jest wystarczające. Zgodnie z art. 84 § 1 zd. 2 musi być ponadto spełniona jedna z trzech wskazanych w nim przesłanek, a mianowicie taka, że druga strona wywołała błąd swoim choćby niezawinionym zachowaniem albo o tym błędzie wiedziała lub z łatwością mogła ten błąd zauważyć.

Działanie podstępne jest zawsze działaniem zawinionym i umyślnym. Przejawia się albo w zamiarze bezpośrednim, albo w zamiarze ewentualnym, a zatem chęci lub przynajmniej godzenia się na wywołanie fałszywego obrazu rzeczywistości w umyśle kontrahenta. Przesłanką uchylenia się od skutków podstępu jest istnienie związku przyczynowego między złożeniem oświadczenia woli a pozostawianiem przez składającego w takim błędzie. Podstęp polega na celowym, umyślnym działaniu sprawcy skierowanym na wywołanie niezgodnego z prawdą obrazu rzeczywistości u danej osoby w celu nakłonienia jej do złożenia oświadczenia woli o określonej treści. Związek ten składa się niejako z dwóch ogniwi; podstęp - powstanie błędu to ogniwo pierwsze; błędne wyobrażenie - dokonanie czynności o określonej treści to ogniwo drugie.

Sąd zważył, iż w dniu 10 grudnia 2013 r. pozwany złożył oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli przy zawarciu umowy o współpracy z dnia 29 listopada 2013 r. jako złożonego pod wpływem podstępu i celowego wprowadzenia w błąd przez przedstawiciela powoda. Pozwany wyjaśnił, że został poinformowany przez przedstawiciela powoda, że w każdej chwili będzie mógł odstąpić od umowy, a nadto przedstawiciel powoda zabrał oba egzemplarze umowy, uniemożliwiając tym samym zapoznanie się z treścią umowy. Umowę pozwany otrzymał ponownie wraz nadesłaną fakturą VAT. Pozwany był przekonany, że tak jak w wypadku innych firm windykacyjnych, wynagrodzenie za czynności windykacyjne ściągnięte będzie od dłużnika. Nie został o tym poinformowany przez podpisujących z nim umowę i dowiedział się o tym dopiero, gdy otrzymał fakturę z umową. Powód powyższemu w żaden sposób nie zaprzeczył, potwierdzając jedynie w piśmie z dnia 23 czerwca 2014 r. zakończenie współpracy.

Sąd nie ma wątpliwości, iż powód zawierając umowę działał pod wpływem błędu. Z pewnością informacja przekazana przez przedstawiciela powoda, iż od umowy pozwany będzie mógł w każdej chwili odstąpić, wprowadzała w błąd pozwanego, albowiem dotyczyła treści czynności prawnej, błąd był obiektywnie istotny, gdyż gdyby pozwany składając oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści, zwłaszcza że jego dotychczasowa praktyka podpowiadała mu, że inne firmy windykacyjne godzą się na odstąpienie od umowy jakie przedstawiła strona powodowa. Skoro pozwany otrzymał informację, iż będzie mógł w każdej chwili odstąpić od umowy, a nie mógł się zapoznać z umową przy jej podpisywaniu, nie mógł również przypuszczać, że postanowienia umowy będą odmienne.

Dlatego też biorąc pod uwagę wyżej poczynione rozważania, Sąd uznał, że dochodzone przez powoda roszczenie nie jest zasadne i w związku z tym w punkcie 1 wyroku oddalono powództwo w całości, również w zakresie żądania o zasądzenie kosztów postępowania, a ponieważ pozwany nie poniósł kosztów, zatem nie zasądzono na jego rzecz od powoda żadnej kwoty tytułem kosztów zgodnie z zasadą art. 98 k.p.c.

SSR Jolanta Brzęk